

7. Półgrupy miar

1. *Półgrupą miar* na $\mathbf{R}^d$ nazywamy rodzinę miar probabilistycznych $\{\mu_t\}_{t>0}$, taką że

$$\lim_{t \rightarrow 0} \langle \mu_t, f \rangle = f(0), \quad f \in C_0(\mathbf{R}^d).$$

2. **Twierdzenie:** Niech μ_t będzie półgrupą miar. Wtedy

$$\langle P, f \rangle = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{\langle \mu_t, f \rangle - f(0)}{t}, \quad f \in C_c^\infty(\mathbf{R}^d),$$

wyznacza funkcjonal liniowy, taki że

$$|\langle P, f \rangle| \leq C \|f\|_{C^2}, \quad \|f\|_{C^2} = \max_{|\alpha| \leq 2} \sup_{x \in \mathbf{R}^d} |D^\alpha f(x)|.$$

3. **Lemat:** Niech X będzie przestrzenią unormowaną, a Y jej domkniętą podprzestrzenią kowymiaru 1. Jeśli D jest gęstą podprzestrzenią liniową X , to $D \cap Y$ jest gęsta w Y .

4. **Dowód twierdzenia:** Niech $X = C_0^2(\mathbf{R}^d) \oplus \mathbf{R}$ oznacza rzeczywistą przestrzeń funkcji klasy C^2 mających granicę w nieskończoności ze skończoną normą $\|\cdot\|_{C^2}$. Łatwo sprawdzamy, że

$$T_t f(x) = \mu_t \star f(x)$$

jest mocno ciąglą półgrupą kontrakcji na tej przestrzeni Banacha. Niech U będzie generatorem, a D jego dziedziną. Niech

$$\langle P, f \rangle = U \tilde{f}(0), \quad f \in D.$$

Jedynym problemem jest ciągłość P . Na mocy Lematu wystarczy to sprawdzić na podprzestrzeni

$$X_0 = \{f \in X : D^\alpha f(0) = 0, |\alpha| \leq 1\},$$

która ma skończony kowymiar. Istota sprawy leży w tym, że istnieje funkcja $h \in D \cap X_0$, taka że

$$h(x) > \min\{|x|^2, 1\}, \quad x \neq 0,$$

co także wynika z Lematu, bo warunki definiujące h wyznaczają zbiór otwarty w X_0 , a D jest gęstą podprzestrzenią X .

Niech więc $f \in X_0$. Wtedy $|f(x)| \leq \|f\|_{C^2} h(x)$, więc

$$\frac{|\langle \mu_t, f \rangle - f(0)|}{t} \leq \frac{\langle \mu_t, |f| \rangle}{t} \leq \|f\|_{C^2} \frac{\langle \mu_t, h \rangle}{t},$$

gdzie prawa strona ma granicę przy $t \rightarrow 0$, bo $h \in D$. Zatem

$$|\langle P, f \rangle| \leq \|f\|_{C^2} \langle P, h \rangle,$$

co należało pokazać.

5. **Uwaga:** Funkcjonał P jest *dysypatywny*, co oznacza, że dla każdej rzeczywistej funkcji $f \in C_c^\infty(\mathbf{R}^d)$ przyjmującej w zerze maksymalną wartość

$$\langle P, f \rangle \leq 0.$$

Dlatego w następnej kolejności przystąpimy do badania funkcjonałów dysypatywnych.